

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Затверджено на засіданні кафедри
менеджменту і бізнесу
Протокол № 8 від 01 грудня 2016 р.

ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ
В ІНФОРМАЦІЙНІЙ ЕКОНОМІЦІ

Програма
для студентів усіх спеціальностей
першого (бакалаврського) рівня

Укладачі к.е.н., доц. **Мазоренко О.В.**
 ст. викл. **Кривобок К.В.**
 ст. викл. **Сорокіна А.С.**

Відповідальний за видання:
завідувач кафедри, д.е.н., проф.

Лепейко Т.І.

Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2017

1. ВСТУП

Умови господарювання сучасних підприємств висувають нові цілі та задачі перед їх керівництвом. Все більшого розвитку набуває малий та середній бізнес, що висуває нових знань насамперед щодо організаційних аспектів підприємництва.

Метою дисципліни «Основи підприємницької діяльності в інформаційній економіці» є формування системи базових знань щодо підприємницької діяльності, розуміння концептуальних засад функціонування підприємств різних форм власності, набуття вмінь обґрунтування створення власного бізнесу.

Для досягнення мети поставлені такі основні **завдання**:

ознайомлення студентів з основними категоріями підприємницької діяльності;

придбання теоретичних знань і практичних навичок щодо порядку створення та ліквідації підприємств різних форм власності;

засвоєння основ договірних відносин, ліцензування та патентування діяльності підприємств;

застосування на практиці знань щодо формування відносин із зовнішнім середовищем;

обґрунтування використання різних джерел фінансування підприємств;

придбання знань щодо бізнес-культури підприємництва.

Об'єктом навчальної дисципліни є підприємницька діяльність та процеси, що відбивають різні аспекти прийняття рішень в інформаційній економіці.

Предмет навчальної дисципліни – особливості та закономірності створення функціонування та розвитку підприємств в різних сферах підприємницької діяльності в інформаційній економіці.

Пререквізити: вивчення даної навчальної дисципліни студент розпочинає, прослухавши загальноосвітні навчальні дисципліни.

Знати:

сутність поняття підприємництво та підприємницькі ідеї;

основні етапи реєстрації підприємств різних організаційно-правових форм;

основні джерела фінансування підприємницької діяльності;

зовнішні та внутрішні фактори впливу середовища на діяльність підприємства;

види та форми оподаткування підприємницької діяльності;

сутність поняття підприємницьки ризику та їх різновиди;

визначення підприємницької таємниці;

основні методи боротьби з недобросовісною конкуренцією;

сутність та складові інформаційної економіки, основні її тенденції;

особливості підбору та використання персоналу в інформаційній економіці;

основні моделі та бізнес-рішення електронної комерції, структури та основних різновидів веб-сайтів

методи інтернет-маркетингу, інструментів маркетингу та реклами, показників оцінки ефективності реклами в інформаційній економіці.

вміти:

визначати мету та програму проведення основ підприємництва;

розуміти різницю між різними видами підприємницької діяльності у вирішенні організаційно-управлінських завдань;

організувати діяльність роботи власного бізнесу в сучасному інформаційному просторі;

визначати основні фінансові показники діяльності підприємства та оцінювати їх динаміку;

здійснювати підбір необхідної інформації за даними українського законодавства бухгалтерського та податкового обліку;

будувати дерево рішень виникнення можливих ризикових ситуацій;

розробляти заходи захисту бізнесу від недобросовісної конкуренції;

розрізняти етапи становлення інформаційної економіки та проводити аналіз інформаційних потоків на підприємстві;

визначати вимоги до персоналу, здійснювати підбор ефективної команди в інформаційному суспільстві;

обирати тип та розробляти структуру web-сайту підприємства;

проводити оцінку ефективності рекламної кампанії в інтернет;

обирати системи електронних платежів на основі аналізу переваг та недоліків різних систем електронних платежів та розрахунків;

оцінювати проекти електронної комерції за допомогою різних інструментів.

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійною компетентністю, що

наведена в табл. 1.

Таблиця 1

Професійна компетентність, яка отримується студентами після вивчення навчальної дисципліни

Назва компетентності	Складові компетентності
Розробляти та впроваджувати підприємницькі ідеї обґрунтовувати оптимальну організаційну структуру підприємства в інформаційній економіці з урахуванням сучасних методів ведення бізнесу	Визначати оптимальну організаційно-правову форму підприємства в інформаційній економіці
	Визначати оптимальні підприємницькі ідеї в сучасних умовах ведення бізнесу
	Проводити аналіз впливу факторів зовнішнього та внутрішнього середовища на діяльність підприємства
	Визначати джерела фінансування підприємницької діяльності
	Складати бізнес-плану для отримання фінансування
	Вибирати форми оподаткування будь-якого типу підприємства та здійснювати контроль за складанням та веденням звітності на підприємстві
	Визначати результативність функціонування підприємств розраховувати собівартість продукції та оптимізувати витрати
	Розробка певних заходів щодо зменшення впливу різних видів ризиків на підприємницьку діяльність
	Обґрунтування певних етапів щодо захисту підприємницької таємниці підприємства
	Розрізняти недобросовісну конкуренції та визначати заходи по боротьбі з нею
	Обирати підхід до управління інформаційним простором та вибирати моделі електронної комерції
	Обґрунтовувати та розробляти інформаційну стратегію підприємства
	Розробляти рекламну кампанію в Інтернет
	Створювати та обґрунтовувати імідж компанії задля її розвитку.
Проводити вибір систем електронних платежів	
Проводити аналіз проектів електронної комерції	

Структуру складових професійних компетентностей та їх формування відповідно до Національної рамки кваліфікацій України наведено в таблиці 2.

**Структура складових професійних компетентностей з навчальної дисципліни
"Основи підприємницької діяльності в інформаційній економіці"
за Національною рамкою кваліфікацій України**

Складові компетентності, яка формується в рамках теми	Пререквізити	Знання	Вміння	Комунікації	Автономність і відповідальність
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Сутність підприємництва. Основні види підприємницької діяльності					
Визначати оптимальну організаційно-правову форму підприємства в інформаційній економіці	Сутність поняття підприємництво та його видів	Визначення предмету, змісту, завдань і видів підприємницької діяльності	Визначати мету та програму проведення основ підприємництва, розуміти різницю між різними видами підприємницької діяльності у вирішенні організаційно-управлінських завдань	Здатність до організації та аналітичної роботи при створенні власного підприємства	Визначення впливу факторів, оцінка досягнутих результатів
Тема 2. Підприємницькі ідеї і методи їх реалізації					
Визначати оптимальні підприємницькі ідеї в сучасних умовах ведення бізнесу	Сутність поняття підприємницька ідея	Визначення та характеристика методів розробки підприємницьких ідей та обґрунтування оптимальних напрямків підприємницької діяльності	Організувати діяльність роботи власного бізнесу в сучасному інформаційному просторі	Здатність до визначення взаємозв'язків і взаємозалежностей явищ та процесів, здатність їх деталізувати, систематизувати і моделювати	Визначення найбільш оптимальних парямків створення ефективного власного бізнесу
Тема 3. Реєстрація підприємств різних форм власності					
Проводити аналіз впливу впливу факторів зовнішнього та внутрішнього середовища на діяльність підприємства	Сутність реєстрації підприємств різних організаційно-правових форм	Визначення етапів реєстрації підприємств юридичних та фізичних осіб	Володіти основними методами реєстрації та ведення власного бізнесу	Здатність обирати оптимальну організаційну структуру підприємства та ефективно організувати реєстрацію та організацію роботи підприємства	Визначення основних етапів створення нового підприємства

Продовження табл. 2

1	2	3	4	5	6
Тема 4. Джерела фінансування діяльності підприємств					
Визначати джерела фінансування підприємницької діяльності	Поняття фінансування діяльності, зовнішні та внутрішні джерела	Аналізу основних показників діяльності підприємства	Визначати основні фінансові показники діяльності підприємства та оцінювати їх динаміку	Здатність до інтерпретації результатів аналізу діяльності підприємства	Визначення впливу основних фінансових результатів на діяльність підприємства в цілому
Тема 5. Оподаткування, облік та звітність на підприємствах					
Вибирати форми оподаткування будь-якого типу підприємства та здійснювати контроль за складанням та веденням звітності на підприємстві	Сутність поняття оподаткування. Основні передумови складання звітності	Основних положень законодавчої бази при веденні бізнесу	Здійснювати підбір необхідної інформації за даними українського законодавства бухгалтерського та податкового обліку	Здатність до організації бухгалтерського та податкового законодавчого забезпечення підприємницької діяльності	Систематизація бухгалтерського, податкового інформаційного та законодавчого забезпечення підприємництва
Тема 6. Ризики ведення бізнесу					
Розрізняти підприємницькі ризики	Поняття "підприємницький ризик". Принципові ознаки та класифікації підприємницьких ризиків	Знання принципів ознак ризику як економічної категорії, причин виникнення ризику та функцій його опису	Будувати дерево рішень виникнення можливих ризикових ситуацій	Формувати ефективну комунікаційну стратегію щодо зменшення рівня підприємницького ризику	Відповідальність за зменшення ризику точність і коректність прийнятого рішення
Тема 7. Захист бізнесу та підприємницька таємниця					
Обґрунтовувати певні етапи захисту підприємницької таємниці підприємства	Сутність поняття підприємницька таємниця та недобросовісна конкуренція	Знання сутності та складових підприємницької таємниці, недобросовісної конкуренції основних тенденцій захисту бізнесу	Розробляти заходи захисту бізнесу від недобросовісної конкуренції,	Формувати ефективну стратегію зберігання підприємницької таємниці та захисту бізнесу від недобросовісної конкуренції	Відповідальність за зменшення зовнішніх загроз підприємству при розповсюдженні інформації

Продовження табл. 2

1	2	3	4	5	6
Тема 8. Інформаційна економіка: становлення, сутність та основні особливості					
Визначати основні особливості інформаційної економіки	Сутність поняття інформаційна економіка. Основні передумови становлення інформаційної економіки	Знання сутності та складових інформаційної економіки, основних тенденцій	Розрізняти етапи становлення інформаційної економіки	Презентувати результати визначення особливостей інформаційної економіки	Відповідальність за точну ідентифікацію ключових особливостей розвитку інформаційної економіки
Тема 9. Інформація як основний ресурс підприємства					
Обирати підхід до управління інформаційним простором.	Класифікація інформації	Знання особливостей інформаційного обміну	Проводити аналіз інформаційних потоків на підприємстві.	Презентувати результати структурування інформаційних потоків на підприємстві	Відповідальність за точність і коректність визначення інформаційних потоків та учасників інформаційного обміну
Тема 10. Людський фактор в умовах інформаційної економіки					
Обґрунтовувати та розробляти інформаційну стратегію підприємства	Сутність та види інформаційних стратегій	Знання особливостей підбору та використання персоналу в інформаційній економіці	Визначати вимоги до інформаційного персоналу.	Ефективно формувати інформаційну стратегію	Приймати ефективні управлінські рішення та відповідати за надійність і точність результатів
Тема 11. Електронний бізнес – середовище підприємницької діяльності в інформаційній економіці					
Вибирати моделі електронної комерції.	Основні моделі електронного бізнесу.	Знання основних моделей та бізнес-рішень електронної комерції, структури та основних різновидів веб-сайтів	Здатність обирати тип та розробляти структуру веб-сайту підприємства.	Презентувати макет веб-сайту підприємства	Самостійно приймати ефективні управлінські рішення щодо розробки сайту. Відповідати за коректність та адекватність розроблених пропозицій

Закінчення табл. 2

1	2	3	4	5	6
Тема 12. Маркетинг в інформаційній економіці					
Розробляти рекламну кампанію в Інтернет.	Поняття маркетингу, реклами та її форм.	Знання методів інтернет-маркетингу, інструментів маркетингу та реклами, показників оцінки ефективності реклами в інформаційній економіці	Проводити оцінку ефективності рекламної кампанії в інтернет	Здатність до групової взаємодії в процесі оцінки	Приймати рішення в умовах невизначеності та відповідати за точність і коректність результатів
Тема 13. Електронні гроші та організація платежів у електронному бізнесі					
Проводити вибір систем електронних платежів	Електронні гроші, платіжні системи	Знання особливостей систем електронних платежів та розрахунків	Здатність обирати системи електронних платежів на основі аналізу переваг та недоліків різних систем електронних платежів та розрахунків.	Здатність до групової взаємодії в процесі вибору системи електронних платежів	Приймати ефективні управлінські рішення щодо вибору
Тема 14. Особливості оцінки Інтернет-бізнесу					
Проводити аналіз проектів електронної комерції.	Проект електронної комерції та його структура	Знання методів оцінки IT-проектів.	Здатність оцінювати проекти електронної комерції за допомогою різних інструментів	Презентувати результати оцінки для прийняття рішення щодо реалізації проекту електронної комерції	Відповідальність за точність і коректність прийнятого рішення

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин (5 кредитів ЄКТС). Форма підсумкового контролю – залік.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Організаційно – правові аспекти підприємницької діяльності

Тема 1. Сутність підприємництва. Основні види підприємницької діяльності

1.1. Поняття підприємницької діяльності.

Суб'єкти підприємницької діяльності. Законодавче врегулювання ведення бізнесу. Підприємництво як особлива економічна категорія, функції та принципи підприємницької діяльності.

1.2. Середовище функціонування підприємства.

Внутрішнє та зовнішнє середовище підприємства. Особливості розвитку бізнесу в інформаційній економіці.

1.3. Особистість підприємця та його якості.

Роль та функції підприємця. Якості підприємця. Фізичні та юридичні особи, їх відмінність та особливості функціонування.

1.4. Класифікація підприємств та їх особливості в сучасному бізнесі.

Великий, середній і малий бізнес. Роль антимонопольного законодавства в розвитку економіки. Легальний і тіньовий бізнес. Поняття комерційної і некомерційної організації. Роль некомерційної організації в бізнесі.

Тема 2. Підприємницькі ідеї і методи їх реалізації

2.1. Поняття “підприємницька ідея”, її зміст.

Джерела формування нових ідей.

2.2. Методи генерації підприємницьких ідей та прорахування їх успішності.

Сфера і технологія підприємницьких рішень. Економічні методи підприємницьких рішень.

Тема 3 . Реєстрація підприємств різних форм власності

3.1. Види підприємств в Україні.

Вимоги до статутного фонду. Порядок реєстрації підприємств в Україні. Установчі та реєстраційні документи. Резервування найменування підприємства. Вимоги до складу засновників у різних організаційних формах підприємств.

3.2. Особливості створення підприємств різних форм власності.

Вартість реєстрації юридичних та фізичних осіб. Особливості реєстрації акціонерних товариств, товариств з обмеженою відповідальністю, приватних підприємств, командитних товариств тощо. Внесення змін до установчих документів.

Тема 4. Джерела фінансування підприємницької діяльності

4.1. Власні, позикові та залучені джерела фінансування підприємницької діяльності.

Кредитування підприємств різних форм власності. Види кредитів. Банківське кредитування. Принципи та умови кредитування. Вимоги до документів, необхідних для отримання кредиту.

4.2. Вартість залучених та запозичених коштів.

Особливості забезпечення. Фінансування бізнесу за рахунок власних коштів. Лізинг обладнання як альтернатива кредиту. Венчурне фінансування: сутність, особливості та можливість отримання.

Тема 5. Оподаткування, облік та звітність на підприємствах

5.1. Загальна та спрощена система оподаткування, обліку та звітності підприємницької діяльності.

Особливості для юридичних осіб різних форм власності та фізичних осіб. Єдиний податок для юридичних та фізичних осіб. Особливості ведення обліку та складання звітності для юридичних та фізичних осіб.

5.2. Порядок та форми ведення обліку на підприємствах.

Види податків. Налогові пільги в різних сферах діяльності. Штрафні санкції. Контролюючі та наглядові органи, види перевірок.

Тема 6. Ризики ведення бізнесу

6.1. Сутність та види підприємницьких ризиків.

Види і особливості економічних, політичних, комерційних, інвестиційних і виробничих ризиків.

6.2. Способи зменшення ризиків для бізнесу.

Роль і види страхування. Франчайзинг і лізинг як способи зниження ризиків.

Тема 7. Захист бізнесу та підприємницька таємниця

7.1. Сутність підприємницької та комерційної таємниці

Поняття підприємницької таємниці. Предмет та об'єкти комерційної таємниці. Законодавче врегулювання. Урахування в договірних відносинах.

7.2. Законодавче врегулювання захисту інформації. Закони безпеки.

Порядок її розголошення та нагляд за дотриманням. Відповідальність за розголошення таємниці. Закони безпеки. Організація системи безпеки.

7.3. Заходи захисту бізнесу від недобросовісної конкуренції.

Внутрішні і зовнішні шахрайства. Внутрішні та зовнішні забезпечення безпеки бізнесу. Боротьба недобросовісною конкуренцією.

Змістовний модуль 2. Особливості ведення бізнесу в інформаційній економіці

Тема 8. Інформаційна економіка: становлення, сутність та основні особливості

8.1. Етапи становлення інформаційного суспільства та основні тенденції розвитку інформаційної економіки.

Сутність інформаційного суспільства. Етапи становлення інформаційного суспільства. Новітні тенденції розвитку інформаційної економіки в сучасному суспільстві.

8.2. Сутність інформаційної економіки та її основні характеристики.

Основні тенденції розвитку інформаційної економіки. Сутність інформаційної економіки та її основні характеристики.

Тема 9. Інформація як основний ресурс підприємства

9.1. Інформація та інформаційні ресурси: сутність і основні характеристики.

Сутність та основні характеристики інформації. Функції інформації. Види інформації.

9.2. Класифікація інформаційних ресурсів.

Сутність та характеристики інформаційних ресурсів. Загальні та особливі якості інформаційних ресурсів. Види інформаційних ресурсів.

9.3. Вимоги до системи управління інформаційними ресурсами підприємства.

Вимоги до системи управління інформаційними ресурсами.

Тема 10. Людський фактор в умовах інформаційної економіки

10.1. Зміна середовища діяльності людини.

Розвиток персоналу в сучасних умовах, сучасні вакансії в інформаційній економіці. Нові можливості, що надає інформаційна економіка людині.

10.2. Особливості управління персоналом підприємства в умовах інформаційної економіки.

Роль людського фактора в управлінні інформаційними ресурсами. Командоутворення в інформаційному просторі. Особливості управління персоналом в інформаційній економіці.

10.3. IT-персонал: вимоги та особливості формування.

IT-персонал. Основні вимоги та функції IT-персоналу.

Тема 11. Електронний бізнес – середовище підприємницької діяльності в інформаційній економіці

11.1. Сутність та основні характеристики електронного бізнесу.

Сутність та основні характеристики електронного бізнесу. Структура електронного бізнесу. Основні особливості створення та розвитку електронного бізнесу.

11.2. Моделі електронного бізнесу.

Основні моделі електронного бізнесу. B2B, B2C, C2B та C2C моделі та їх функціонування в сучасних умовах.

11.3. Організаційно-економічні моделі в системі електронної комерції.

Електронна комерція. Функції електронної комерції. Моделі електронної комерції. Переваги електронної комерції.

11.4. Організація Web-сайту підприємства

Організація Web-сайту компанії. Види сайтів. Структура сайту. Оцінка ефективності сайту.

Тема 12. Маркетинг в інформаційній економіці

12.1. Можливості та завдання маркетингу в інформаційній економіці

Сутність інтернет-маркетингу та його відмінність від маркетингу. Методи інтернет-маркетингу.

Переваги та недоліки Інтернет як каналу маркетингу та реклами.

12.2. Використання Internet у маркетинговій діяльності фірми

Рекламна кампанія в Інтернет. Структура рекламної кампанії. Маркетингове призначення сайту підприємства. Види інтернет-реклами. Банерна реклама. Види банерів.

12.3. Особливості реклами в Internet

Методи та засоби реклами в Інтернет.

Тема 13. Електронні гроші та організація платежів у електронному бізнесі

13.1. Електронні гроші: сутність та основні характеристики

Сутність електронних грошей. Основні характеристики електронних грошей. Особливості використання електронних грошей.

13.2. Система електронних платежів та розрахунків

Система електронних платежів та розрахунків. Основні вимоги щодо системи електронних платежів. Види платіжних систем.

13.3. Онлайновий банкінг та брокінг

Онлайновий банкінг та брокінг.

Тема 14. Особливості оцінки Інтернет-бізнесу

14.1. Особливості оцінки IT-проектів.

Сутність IT-проектів та їх види.

14.2. Підходи щодо оцінки ефективності проектів.

Методи оцінки IT-проектів. Метод на основі оцінки фінансових результатів. Кількісні та якісні методи.

14.3. Оцінка інтелектуальної власності.

Інтелектуальна власність та її оцінка.

3. ТЕМИ ТА ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ТА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів. На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами доповіді та презентації з окреслених питань (табл. 3.1), їх виступи, активність у дискусії, вміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо. Підсумкові бали за кожне семінарське заняття виставляються у відповідний журнал. Отримані студентом бали за окремі семінарські заняття враховуються в процесі накопичення підсумкових балів з даної навчальної дисципліни.

Таблиця 3.1

Плани семінарських занять

Назва теми	Програмні питання
1	2
Змістовний модуль 1. Організаційно – правові аспекти підприємницької діяльності	
Тема 2. Підприємницькі ідеї і методи їх реалізації	Тема семінарського заняття: «Особливості генерації підприємницьких ідей та визначення їх ефективності» 1. Поняття «підприємницької ідей», її значення та зміст. 2. Методи генерації ідей. 3. Оцінка ідей. 4. Бізнес-ідея як інтелектуальна власність компанії. 5. Франчайзинг та його особливості
Тема 4. Джерела фінансування підприємницької діяльності	Семінарське заняття за темою: «Особливості фінансування підприємств» 1. Прибуток підприємства, його формування та розподіл. 2. Власні, позикові та залучені джерела фінансування підприємницької діяльності. Їх особливості та доступність в Україні. 3. Види кредитів. Принципи та умови кредитування. Лізинг. 4. Вартість залучених та запозичених коштів. 5. Особливості забезпечення (застава, порука, гарантія) 6. Венчурне фінансування: сутність, особливості та можливість отримання.

1	2
Тема 6. Ризики ведення бізнесу	Тема семінарського заняття: «Ризики та заходи щодо їх зменшення» <ol style="list-style-type: none"> 1. Об'єктивні і суб'єктивні причини підприємницького ризику. 2. Класифікація підприємницьких ризиків. 3. Основні методи боротьби з ризиком.
Тема 7. Захист бізнесу та підприємницька таємниця	Тема семінарського заняття: «Особливості захисту бізнес-інформації, підприємницька таємниця та її особливості» <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття підприємницької таємниці. Предмет та об'єкти комерційної таємниці. 2. Порядок її розголошення та нагляд за дотриманням. 3. Відповідальність за розголошення таємниці. 4. Правила інформаційної безпеки. 5. Організація системи безпеки. 6. Боротьба з недобросовісною конкуренцією.
Змістовний модуль 2. Особливості ведення бізнесу в інформаційній економіці	
Тема 8. Інформаційна економіка: становлення, сутність та основні особливості	Тема семінарського заняття «Особливості функціонування бізнесу в сучасній інформаційній економіці» <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття інформаційної економіки 2. Інфраструктура інформаційної економіки 3. Особливості державного регулювання інформаційної сфери 4. Особливості сучасного інтернет бізнесу. 5. Вплив інформаційного простору на ведення бізнесу в суспільстві.
Тема 12. Маркетинг в інформаційній економіці	Тема семінарського заняття «Особливості інтернет-маркетингу в інформаційній економіці» <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація Internet - послуг 2. Можливості використання Internet в рекламній діяльності фірми 3. Використання Internet у збутовій діяльності фірми 4. Які послуги надають Internet - провайдери 5. Ринок Internet -послуг в Україні та його перспективи

4. Теми практичних занять

Практичне заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організовує детальний розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни і формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом сформульованих завдань. Проведення таких занять ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння

необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різного рівня складності для розв'язування їх на занятті. Воно включає проведення попереднього контролю знань, вмінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язування завдань із їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання (табл. 4.1).

Таблиця 4.1

Перелік тем практичних занять

Назва змістового модуля	Теми практичних занять (за модулями)
1	2
Змістовний модуль 1. Організаційно – правові аспекти підприємницької діяльності	
Тема 1. Сутність підприємництва. Основні види підприємницької діяльності	Завдання 1. Практикум - обговорення. Можливі основні цілі створення та функціонування різних організацій. Побудувати систему факторів зовнішнього та внутрішнього середовища для Вашого підприємства.
	Завдання 2. Сформулювати якості, якими повинен обладати підприємець. Зробіть порівняльну характеристику менеджера та підприємця.
Тема 2. Підприємницькі ідеї і методи їх реалізації	Завдання 3. За допомогою методу мозкової атаки необхідно сформулювати підприємницькі ідеї щодо створення власного підприємства. На основі визначених даних про зовнішнє середовище власного підприємства, необхідно сформулювати стратегію розвитку власного підприємства.
Тема 3. Реєстрація підприємств різних форм власності	Завдання 4. Вибір оптимальних організаційно-правових структур для різних типів підприємств.
	Завдання 5. На основі зразків установчих договорів підприємств різної форми власності складіть власний договір. Побудуйте схему реєстрації Вашого підприємства.
Тема 4. Джерела фінансування підприємницької діяльності	Завдання 6. Необхідно визначити вартість кредиту при різних методах нарахування процентів (простих, складних тощо). Особливості розрахунку та використання кредиту типу овердрафт
	Завдання 7. Торгівельному підприємству необхідно придбати обладнання за умов недостатності коштів. На основі певних даних треба вибрати найвигідніший засіб придбання обладнання: кредит чи лізинг.
Тема 5. Оподаткування, облік та звітність на підприємствах	Завдання 8. На основі даних розрахувати розмір виплат з фонду заробітної плати. Маючи дані про витрати та доходи підприємства розрахувати прибуток підприємства та розмір податків з прибутку.
	Завдання 9. На основі даних про господарську діяльність підприємства необхідно розрахувати основні показники діяльності підприємства: витрати, дохід, прибуток тощо. Отриманні дані занести в форму 1 та форму 2 (баланс підприємства та звіт про фінансові показники).
Тема 6. Ризики ведення бізнесу	Завдання 10. Підприємство має два варіанти ризикового вкладення. На основі даних при збитки та доходи підприємства, а також приймаючи до уваги розрахунки вірогідності появи того чи іншого випадку, визначити варіант вкладення. Розрахунки провести методом побудови дерева цілей.
	<i>Колоквіум</i> за змістовим модулем 1 «Організаційно – правові аспекти підприємницької діяльності»

1	2
Змістовний модуль 2. Особливості ведення бізнесу в інформаційній економіці	
Тема 9. Інформація як основний ресурс підприємства	Завдання 11. Інформація як основний ресурс функціонування і розвитку підприємства. Структура інформації, яка споживається підприємством. Основні властивості і вимоги до інформації. Завдання 12. Поняття і види інформаційних потоків. Бар'єри на дорозі інформаційних потоків. Джерела інформації. Управління використанням інформації. Концепція життєвого циклу інформаційних ресурсів.
Тема 10. Людський фактор в умовах інформаційної економіки	Завдання 13. Формування кадрового складу підприємства, за допомогою методів оцінки персоналу підприємства. ІТ-персонал: вимоги та функції, а також мотивація персоналу.
Тема 11. Електронний бізнес – середовище підприємницької діяльності в інформаційній економіці	Завдання 14. Проблеми організації бізнес-процесів у середовищі Інтернет. Принципи інтеграції підприємств реального сектору до інформаційної економіки. Використання моделей електронної комерції
Тема 13. Електронні гроші та організація платежів у електронному бізнесі	Завдання 15. Онлайніві конкуренти традиційних банків. Характер та практика онлайнівого банкінгу. Структура фондової та корпоративної онлайнівої торгівлі
Тема 14. Особливості оцінки Інтернет-бізнесу	Завдання 16. Оцінка ефективності проектів за фінансовими результатами. Оцінка кількісних та якісних показників бізнесу. Інтелектуальна власність та її оцінка
	<i>Колоквіум за змістовим модулем 2</i> <i>«Особливості ведення бізнесу в інформаційній економіці»</i>

5. САМОСТІЙНА РОБОТА

Вивчення модуля “Основи підприємницької діяльності в інформаційній економіці” потребує від слухачів поглиблених знань, що отримують під час самостійної роботи над спеціальною літературою. Насамперед, слухачам потрібно ознайомитись з законодавчо-нормативною базою щодо функціонування підприємств, періодичним виданнями з економіки та управління.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам:

Вивчення лекційного матеріалу.

Робота з вивчення рекомендованої літератури.

Вивчення основних термінів та понять за темами дисципліни.

Підготовка до семінарських і практичних занять, дискусій, роботи в малих групах, тестування.

Контрольна перевірка кожним студентом особистих знань за запитаннями для самоконтролю.

Таблиця 5.1

Перелік питань для самостійного опрацювання

№	Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Форми контролю СРС
1	2	3	4
Змістовний модуль 1: Організаційно-правові аспекти підприємницької діяльності			
1	Тема 1. Сутність підприємництва Основні види діяльності в сфері бізнесу	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми «Законодавче врегулювання бізнесу в Україні та різних країнах світу»	Презентація результатів
2	Тема 2. Підприємницькі ідеї і методи їх реалізації	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми «Бізнес-ідея як інтелектуальна власність компанії. Оцінка бізнес-ідей.»	Презентація результатів
3	Тема 3. Реєстрація підприємств різних форм власності	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Підготовка до експрес-опитування за темами 1 і 2, 3. Індивідуальне завдання «Особливості реєстрації підприємств в різних країнах світу»	Експрес-опитування, Захист індивідуального завдання
4	Тема 4. Джерела фінансування підприємницької діяльності	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Виконання індивідуальних завдань за темою «Обмеження та доступність різних джерел фінансування для підприємств різноманітної діяльності».	Захист індивідуального завдання
5	Тема 5. Оподаткування, облік та звітність на підприємствах	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Підготовка до контрольної роботи. Виконання індивідуальних завдань за темою «Порядок звітування та обліку для підприємств різних організаційно-правових форм. Передумови вибору виду оподаткування».	Письмова контрольна робота за темами 1 – 4. Захист індивідуального завдання
6	Тема 6. Ризики ведення бізнесу	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, Підготовка до експрес-опитування за темами 4 і 5, 6. огляд теоретичного матеріалу з теми «Характеристика основних ризиків зовнішнього і внутрішнього середовища підприємництва в Україні. Чому дотепер зовнішнє середовище при аналізі проблем бізнесу для українських підприємців стоїть на першому місці».	Презентація результатів
7	Тема 7. Захист бізнесу та підприємницька таємниця	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, підготовка до контрольної роботи. Підготовка до індивідуального завдання «Захист бізнес-інформації. Відображення підприємницької таємниці у договірних відносинах.»	Письмова контрольна робота за темами 5 - 7. Захист індивідуального завдання

Закінчення табл. 5.1

1	2	2	3
Змістовний модуль 2. Особливості ведення бізнесу в інформаційній економіці			
8	Тема 8. Інформаційна економіка: становлення, сутність та основні особливості	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття за темою: «Еволюція інформаційної економіки. Теорії інформаційного суспільства»	Презентація результатів
9	Тема 9. Інформація як основний ресурс підприємства	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Підготовка до індивідуального завдання «Структура інформаційного середовища підприємства та види інформаційних ресурсів»	Захист індивідуального завдання
10	Тема 10. Людський фактор в умовах інформаційної економіки	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до Експер-опитування. Підготовка до індивідуального завдання «Нові методи управління персоналом в інформаційній економіці. Вимоги до персоналу в інформаційній сфері»	Експер-опитування. Захист індивідуального завдання
11	Тема 11. Електронний бізнес – середовище підприємницької діяльності в інформаційній економіці	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Підготовка до контрольної роботи за темами 8 – 10. Підготовка до індивідуального завдання «Стратегії електронного бізнесу. Показники оцінки ефективності Web-сайту підприємства»	Письмова контрольна робота за темами 8 – 10. Захист індивідуального завдання
12	Тема 12. Маркетинг в інформаційній економіці	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття. Індивідуального завдання «Пошук та вибір клієнтів в Інтернет Роль Інтернет у створенні іміджу підприємства»	Захист індивідуального завдання
13	Тема 13. Електронні гроші та організація платежів у електронному бізнесі	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Підготовка до експрес-опитування. Есе на тему «Особливості розробки бізнес-плану в інформаційній економіці»	Експрес-опитування Перевірка есе
14	Тема 14. Особливості оцінки Інтернет-бізнесу	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття. Підготовка до контрольної роботи за темами 12 – 14. індивідуального завдання «Основні напрямки розвитку систем електронної комерції. Оцінка діяльності електронного магазину»	Письмова контрольна робота за темами 11 – 14. Захист індивідуального завдання

5.1. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) студента є вибіркоким видом позааудиторної самостійної роботи студента та має навчально-дослідницький характер, виконується у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і завершується разом зі

складанням підсумкового екзамену з даної навчальної дисципліни. Виконання ІНДЗ є одним із важливих засобів підвищення якості підготовки майбутніх спеціалістів, які здатні застосовувати на практиці теоретичні знання, вміння та навички з даної навчальної дисципліни.

Тема ІНДЗ: «Розробка та обґрунтування бізнес-ідей для створення власного бізнесу в інформаційному бізнес-середовищі».

6. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, кейс-метод, презентації, ознайомлювальні (початкові) ігри, метод проектної роботи, комп'ютерні симуляції, метод Дельфі, метод сценаріїв, банки візуального супроводу (табл. 6.1 та 6.2).

Таблиця 6.1

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни (лекційні заняття)

Тема 1	Практичне застосування навчальних технологій 2
Тема 1. Сутність підприємництва. Основні види діяльності в сфері бізнесу	Лекція проблемного характеру з питання «Основні види діяльності в сфері інформаційного бізнесу» робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
Тема 2. Підприємницькі ідеї і методи їх реалізації	Міні-лекція з питання "Прийняття рішень щодо вибору оптимальної підприємницької ідеї", банки візуального супроводу
Тема 3. Реєстрація підприємств різних форм власності	Лекція проблемного характеру з питання "Ефективні методи реєстрації підприємств різних форма власності", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
Тема 4. Джерела фінансування підприємницької діяльності	Міні-лекція з питання "Переваги та недоліки основних джерел фінансування підприємств в інформаційній економіці", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
Тема 5. Оподаткування, облік і звітність на підприємствах	Лекція проблемного характеру з питання "Роль вибору форми оподаткування, методи обліку та звітності в процесі прийняття ефективних господарських рішень в інформаційній економіці", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу

1	2
Тема 6. Ризики ведення бізнесу	Лекція проблемного характеру з питання «Сутність та види ризиків у електронному бізнесі. Вибір найменш ризикового варіанту капіталовкладень».
Тема 7. Захист бізнесу та підприємницька таємниця	Міні-лекція з питання «Підприємницька таємниця в бізнесі в умовах невизначеності», банки візуального супроводу
Тема 8. Інформаційна економіка: становлення, сутність та основні особливості	Міні-лекція з питання «Інформаційна складова економіки сутність та її особливості», банки візуального супроводу
Тема 9. Інформація як основний ресурс підприємства	Лекція проблемного характеру з питання "Причини виникнення та використання інформації як основного ресурса підприємства, захист інформаційного простору", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
Тема 10. Людський фактор в умовах інформаційної економіки	Міні-лекція з питання "Вимоги, що висуваються до персоналу підприємства в інформаційній економіці", банки візуального супроводу
Тема 11. Електронний бізнес – середовище підприємницької діяльності в інформаційній економіці	Міні-лекція з питання «Електронний бізнес – середовище підприємницької діяльності в інформаційній економіці», банки візуального супроводу
Тема 12. Маркетинг в інформаційній економіці	Лекція проблемного характеру з питання «Інтернет-маркетинг, особливості реклами в інформаційній економіці», робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
Тема 13. Електронні гроші та організація платежів у електронному бізнесі	Міні-лекція з питання «Створення підприємства в інтернеті, використання електронних грошей», банки візуального супроводу
Тема 14. Особливості оцінки Інтернет-бізнесу	Міні-лекція з питання «Оцінка інтернет-бізнесу, особливості інформаційного середовища іт-компанії», банки візуального супроводу

Таблиця 6.2

**Використання методик активізації процесу навчання
(семінарськи та практичні заняття)**

Тема навальної дисципліни	Практичне застосування методик	Методики активізації процесу навчання
1	2	
Тема 1. Сутність підприємництва. Основні види діяльності в сфері бізнесу	Тренінг: Визначення необхідних якостей підприємця та критеріїв успішного бізнесу. Мозкова атака щодо визначення можливих цілей організацій. Робота в малих групах: побудова схеми впливу факторів зовнішнього та внутрішнього середовища на поліграфічне підприємство.	Тренінг, мозкова атака, робота в малих групах

Продовження табл. 6.2

1	2	
Тема 2. Підприємницькі ідеї і методи їх реалізації	Семінар-дискусія на тему: “Формування підприємницької ідеї”. Кейс: обґрунтування підприємницької ідеї розвитку поліграфічного підприємства.	Семінар-дискусія, кейс
Тема 3. Реєстрація підприємств різних форм власності	Семінар-дискусія на тему: “Створення свого бізнесу”. Презентація аналітичної таблиці щодо створення підприємств різної форми власності. Робота в малих групах: заповнення установчих документів при створенні поліграфічного підприємства певної форми власності. Банк візуального супроводження: Схема реєстрації юридичних та фізичних осіб – підприємців; зразок установчих документів при створенні підприємств різних форм власності.	Семінар-дискусія, презентація, робота в малих групах, банк візуального супроводження
Тема 4. Джерела фінансування підприємницької діяльності	Семінар – дискусія на тему: “Переваги та недоліки основних джерел фінансування підприємства в інформаційній економіці.” Тренінг: розрахунки вигідності кредитів різних видів. Кейс: вибір оптимального варіанту придбання обладнання (кредит чи лізинг)	Семінар – дискусія, тренінг, кейс
Тема 5. Оподаткування, облік і звітність на підприємствах	Тренінг: визначення розміру виплат з фонду заробітної плати; визначення прибутку підприємства. Кейс: вибір виду оподаткування. Тренінг: складання фінансової звітності.	Тренінг, кейс
Тема 6. Ризики ведення бізнесу	Семінар – дискусія на тему: “Сутність та види ризиків у видавничому бізнесі”. Кейс: вибір найменш ризикового варіанту капіталовкладень.	Семінар – дискусія, кейс
Тема 7. Захист бізнесу та підприємницька таємниця	Семінар – дискусія на тему: “Підприємницька таємниця в бізнесі”	Семінар – дискусія, робота в малих групах, презентація
Тема 8. Інформаційна економіка: становлення, сутність та основні особливості	Презентації – інформаційна складова економіки сутність та її особливості	Презентації, банки візуального супроводу
Тема 9. Інформація як основний ресурс підприємства	Презентації – використання інформації як основного ресурса підприємства, захист інформаційного простору	Презентації, банки візуального супроводу
Тема 10. Людський фактор в умовах інформаційної економіки	Рольова гра – прийом на роботу. Робота в малих групах – командо утворення та мотивація в колективі	Рольова гра, робота в малих групах, презентація
Тема 11. Електронний бізнес – середовище підприємницької діяльності в інформаційній економіці	Тренінг – особливості електронного бізнесу	Тренінг, робота в малих групах, презентація

Закінчення табл. 6.2

1	2	
Тема 12. Маркетинг в інформаційній економіці	Тренінг – інтернет-маркетинг, особливості реклами в інформаційній економіці.	Тренінг, банки візуального супроводу, презентація есе
Тема 13. Електронні гроші та організація платежів у електронному бізнесі	Дидактичні ігри – створення підприємства в інтернеті, використання електронних грошей	Дидактичні ігри, робота в малих групах, банки візуального супроводу
Тема 14. Особливості оцінки Інтернет-бізнесу	Кейс-метод – оцінка інтернет-бізнесу, особливості середовища іт-компанії.	Кейс-метод, робота в малих групах, презентація індивідуального завдання

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

7.1 Основна

1. Кирхлер Э. Принятие решений в организациях. Психология труда и организационная психология / Э. Кирхлер, А. Шрот. – Пер. с нем. – Х.: Изд-во Гуманитарный центр, 2004, – 160 с.

2. Гринберг А. С. Информационный менеджмент: Учеб. пособ. для вузов / А. С. Гринберг, И. А. Король. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 415 с.

3. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура/Пер. с англ. под ред. О.И. Шкаратана. – М.: ГУ ВШЭ, 2000. – 60 с.

4. Костров А. В. Основы информационного менеджмента / А. В. Костров. — М.: Финансы и статистика, 2001. – 165 с.

5. Пушкарь А. И. Стратегическое управление развитием электронного бизнеса и информационных ресурсов предприятия (модели, стратегии, механизмы): Науч. изд. / А. И. Пушкарь, Е. Н. Грабовский, Е. В. Пономаренко. – Х.: ХНЭУ, 2005. – 478 с.